

تحقیقات نشان می‌دهد که خستگی راننده یکی از عوامل مؤثر در بیش از ۲۰ درصد تصادفات جاده‌ای و بیش از یک چهارم تصادفات کشنده و جدی است.

محرم از نگاه رهبر معظم انقلاب

اگر برای ذکر مصیبت، کتاب «تفسیر المهموم» مرحوم «محدث قمی» را باز کنید و از رو بخوانید، برای مستمع گریه‌آور است و همان عواطف جوشان را به وجود می‌آورد. چه لزومی دارد که ما به خیال خودمان، برای مجلس آرایی کاری کنیم که اصل مجلس عزاز فلسفه واقعی‌اش دور بماند؟!

۱۳۷۳/۰۳/۱۷

اگر مشتاق آئین نمایش تعزیه هستید، این مطلب را بخوانید

کجا «تعزیه» بینیم؟

اجراهای تعزیه در سراسر کشور آغاز شده، اجراهایی که در حسینیه‌ها، تکیه‌ها، مساجد و فضاهای باز می‌شوند. امسال تعزیه‌ها با نظم و اطلاع‌رسانی بهتری اجرا می‌شوند. در زیر اطلاعات بخشی از اجراهایی که پیش از این اعلام شده بود را هم می‌خوانیم:

حسینیه اعظم برغان

مراسم تعزیه‌خوانی حسینیه اعظم برغان در دهه اول محرم ساعت ۱۴ هر روز برگزار می‌شود مراسم تعزیه‌خوانی در این حسینیه قدمتی ۵۰ ساله دارد و طبق سننات گذشته امسال نیز در دهه اول محرم هر روز ساعت ۱۴ در محل حسینیه اعظم برغان برگزار می‌شود. مردم برای تماشای این تعزیه می‌توانند به نشانی کرج، روستای برغان، حسینیه اعظم برغان مراجعه کنند.

تعزیه در کوهسنگی مشهد

مراسم تعزیه‌خوانی و مداحی در گردابان بوستان کوهسنگی هر شب بعد از نماز مغرب در طول دهه اول محرم برگزار می‌شود. بوستان کوهسنگی یکی از مراکز تفریحی و فرهنگی شهر مشهد است که روزانه زائران و مجاوران بسیاری در آن تردد دارند. برگزاری این چنین مراسم‌هایی باعث تطهیر فضای بوستان می‌شود و دارای اثرات معنوی بسیاری است. شایان ذکر است در حاشیه مراسم تعزیه‌خوانی، برنامه‌های جانبی از جمله خوشنویسی، پرده‌نویسی و... که متناسب با این ایام است در گردابان بوستان کوهسنگی نیز برگزار می‌شود.

حسینیه مرکزی خالدآباد

مراسم تعزیه‌خوانی در روز تاسوعا و عاشورای حسینی (ع) توسط گروه تعزیه‌خوانی فی سبیل‌الله که یکی از قدیمی‌ترین گروه‌های تعزیه کشور به حساب می‌آید، برگزار می‌شود. مردم برای تماشای این تعزیه می‌توانند در عصر روز تاسوعا و صبح روز عاشورا به نشانی اصفهان، شهرستان خالدآباد، حسینیه مرکزی شهرستان خالدآباد مراجعه کنند. همچنین تعزیه‌خوانی در شهرستان خالدآباد در روزهای مختلف ماه‌های محرم و صفر برپا است.

بزرگترین تعزیه میدانی کشور در فسا

بزرگترین تعزیه میدانی کشور با عنوان «حدیث وفا و ولا» در روستای صحرارود فسا برگزار می‌شود. این آیین مذهبی جمعه ۲۰ شهریور ماه ساعت ۸ صبح در تپه‌های حضرت صاحب الزمان (عج) روستای صحرارود در ۸ کیلومتری شهر فسا اجرا می‌شود. جلوه‌های ویژه‌ای که امسال در این تعزیه به کار می‌رود مربوط به بخشی از حضور حضرت عباس (ع) در کنار رود فرات است و به نوعی با زال و پلای آب ارتباط دارد.

تعزیه در حسینیه ایران

در ایام عزاداری شهادت حضرت ابا عبد الله الحسین علیه‌السلام مراسم ائله‌باغی و خیمه‌سوزان در ظهر روز عاشورا در حسینیه ثارالله یزد برگزار می‌شود. حسینیه ثارالله (ع) یزد در دهه نخست ماه محرم، میزبان عزاداران سرور و سالار شهید حضرت ابا عبد الله الحسین (ع) است. این مراسم هر شب بعد از نماز مغرب و عشا برگزار می‌شود.

تعزیه‌خوانی با خوانش گیلکی در کیلان

تعزیه‌خوانی گروه‌های «قمر بنی هاشم» و «شاهزاده ابراهیم» از ساعت ۱۷ تا ۱۹ و گروه‌های «مسلم بن عقیل» و «حر شهید» از ساعت ۲۱:۳۰ تا ۲۳:۴۵ در پیاده‌راه فرهنگی شهرداری رشت اجرا می‌شود. امسال در استان اجرای تعزیه با خوانش گیلکی پس از ۸۵ سال در ایام محرم و صفر برگزار می‌شود. لازم به ذکر است که تعزیه با گویش گیلکی با حضور استادان تعزیه و شاعران برجسته زبان گیلکی در حال تدوین است.

تعزیه در ارومیه

سازمان فرهنگی و ورزشی شهرداری ارومیه با مشارکت گروه‌های هنری، تعزیه‌های مختلفی را در نقاط مختلف شهر ارومیه برگزار خواهد کرد. سالن سه‌هزار نفری شهید آهندوست، خیابان ورزش، سالن دوهزار نفری شهید باکری، خانه جوان ارومیه، آمفی تئاتر ائله‌باغی ارومیه، میدان خیرین ارومیه، تالار شمس ارومیه و چهارراه آادانا که علاقه‌مندان به تعزیه می‌توانند به آنجا مراجعه کنند

مراسم تعزیه در خانه هنرمندان ایران

به مناسبت فرارسیدن ایام سوگواری حضرت امام حسین (ع) به مدت ۱۰ شب (۲۰ تا ۳۰ شهریور) مراسم تعزیه در فضای باز خانه هنرمندان ایران برگزار می‌شود. اجرای تعزیه گروه کانون کهربای تعزیه هر شب ساعت ۲۰:۳۰ در فضای باز خانه هنرمندان ایران برگزار می‌شود. مجید خسروآبادی سرپرست گروه کانون کهربای تعزیه است. از دیگر اعضای این گروه می‌توان به میرزا ابوالفضل منبت‌کار، یحیی گلوردی، مهدی بخشی، کاظم جده‌خواه، مهدی صیادی، ابوالفضل گلوردی، حسین گلوردی، جواد پاک‌نژاد، اسماعیل علی‌اسلام و احمد مقدسی نام برد. علاقه‌مندان می‌توانند تا جمعه ۳۰ شهریور هر شب ساعت ۲۰:۳۰ به فضای باز خانه هنرمندان ایران مراجعه کنند

فرهنگسرای خاوران

آیین تعزیه‌خوانی ویژه ایام سوگواری سرور و سالار شهیدان کربلا هم‌زمان با ایام محرم در فرهنگسرای خاوران برگزار می‌شود. علاقه‌مندان هر روز ساعت ۱۶ می‌توانند به نشانی تهران، میدان خراسان، خیابان خاوران، سه‌راه هاشم‌آباد و فرهنگسرای خاوران مراجعه کنند. حضور عاشقان اهل بیت (ع) در برنامه تعزیه‌خوانی محرم آزاد است.

مراسم دهه اول محرم، نیمور

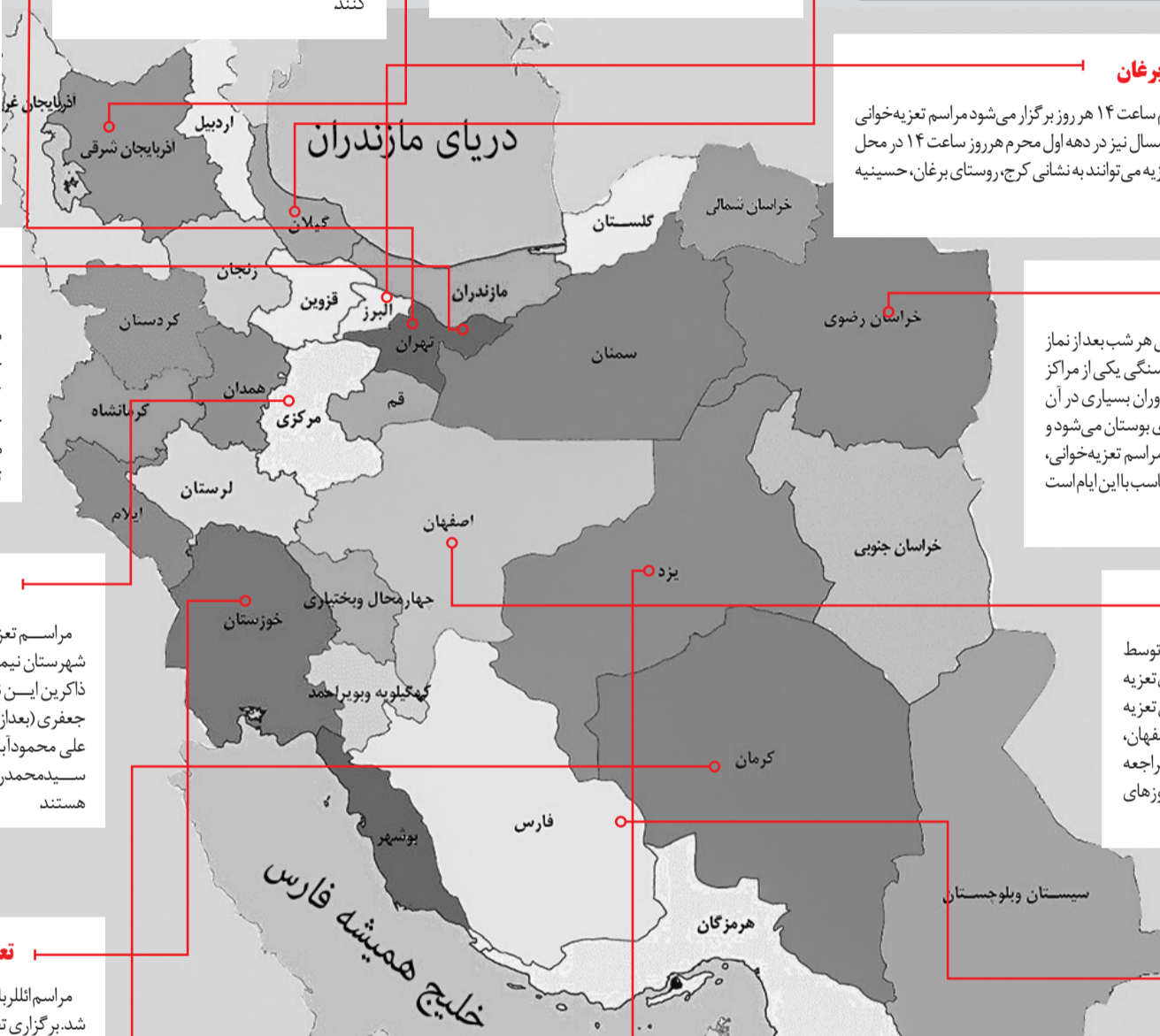
مراسم تعزیه‌خوانی به مناسبت دهه اول ماه محرم محلات در شهرستان نیمور، حسینیه قمر بنی هاشم (ع) برگزار می‌شود. ذاکرین این نمایش حاج محمد رضایی، امیر صفری، شکرالله جعفری (بعد از ظهر هشتم)، سید حسن گلختمی، مهدی کلانتری، علی محمودآبادی، رضا بصائری، جواد مرادی خلیل پیربائی و سید محمد رضا امینی و موزیک: عباس صالحی و حجت چوکار هستند

تعزیه‌خوانی در بین الحرمین اهواز

مراسم ائله‌باغی در دومین شب محرم در بین الحرمین اهواز برگزار شد. برگزاری تعزیه‌های مجلس مسلم بن عقیل (ع)، داستان ورود به کربلا، داستان حرا بن یزید ریاحی (ع)، داستان طفلان کربلا و حضرت قاسم (ع) شهادت مظلومیت حضرت علی اصغر (ع) و حضرت علی اکبر (ع)، دلآوری و وفاداری حضرت عباس (ع) و نیز مظلومیت حضرت زینب و حضرت رقیه سلام‌الله علیهما و داستان شام غربیان از جمله برنامه‌های عزاداری شب‌های بین الحرمین است.

تعزیه در سیرجان

مراسم تعزیه‌خوانی به مناسبت دهه اول ماه محرم سیرجان در حسن آباد قهستان، حسینیه صاحب الزمان (عج) برگزار می‌شود. از جمله ذاکرین این تعزیه می‌توان به حسن اسماعیل نژاد، محمد مهدی میراحمدی، مسعود حجازی مهر، سجاد محمدزاده و علیرضا رفیعی تقی ساده‌نام برد. زمان این برنامه از ۲۰ شهریور ۹۷ به مدت ۱۰ روز، هر روز ساعت ۲ بعد از ظهر است.

در مسیر بزرگداشت مکتب تعزیه

نمایش عاشورا

هلبا منشاری | تعزیه در معنای لغوی به معنی سوگواری و برپاداشتن یادبود عزیزان از دست رفته است، اما آنچه به‌عنوان تعزیه امروز مشهور است، گونه‌ای از نمایش مذهبی است که در آن عده‌ای اهل ذوق و کارآشنا در جریان سوگواری‌های ماه محرم و برای نشان دادن ارادت و اخلاص به اهل بیت پیامبر (ع)، طی مراسم خاصی بعضی از داستان‌های مربوط به واقعه کربلا را پیش چشم بینندگان بازآفرینی می‌کنند. تعزیه اما به معنای متعارف، نمایشی مذهبی و سنتی ایرانی از واقعه کربلاست که توسط افرادی که هر یک نقشی از شخصیت‌های اصلی واقعه کربلا را به‌دوش دارند، نشان داده می‌شود.

در اواخر دوره صفویان علاوه بر اجرای مراسم دسته‌گردانی و نوحه‌خوانی و اعمال و حرکات نمایشی و نیمه‌نمایشی و مکالمات کوتاه و ناپوسته افراد شبیه که در ۹ روز به تفاریق صورت می‌گرفت، خلاصه‌ای از تظاهرات نمایشی را در روز عاشورا به‌گونه‌ای ترکیبی و جامع در میدان یا صحن امامزاده برگزار می‌کردند. بدین ترتیب که نخست روضه‌خوانی‌هایی از روی کتاب روضه‌الاشهدا روضه می‌خواندند و عزاداران را برای تماشای تعزیه آماده می‌کردند، سپس شبیه‌خوانی آغاز می‌شد. چنین بود که تعزیه‌های ثابت و مجلس‌ومیدانی پدید آمد.

اما پرداختن به تاریخ تعزیه و شرح و بسط آن در طول تاریخ نیاز به مقاله مستقل و مبسوطی دارد که از حوصله این مقال بیرون است. این نمایش مذهبی و سنتی ایرانی - شیعی در باره امام حسین (ع) و مصائب اهل بیت است. درباره تاریخ دقیق پیدایش تعزیه اطلاعات دقیقی در دست نداریم، اما به گزارش کتاب دانشنامه جهان اسلام می‌توان گفت به باور ایرانی بودن این نمایش آیینی، شکل‌گیری آن را به زمان ایران پیش از اسلام و به سوگواری برای سیاوش، پهلوان داستان‌های ایرانی می‌توان نسبت داد.

بر همین اساس می‌توان گفت تعزیه همان سوگواری‌های ساده شیعیان سده‌های

نخستین برای شهدای کربلاست که شکل آن تکامل یافته‌تر و پیچیده‌تر شده است. در اینجا اشاره به این مطلب لازم و ضروری است که اوج رشد مراسم عزاداری و تعزیه در دوره ناصرالدین‌شاه قاجار (۱۲۶۴-۱۳۱۳ ق) بود، به طوری که عصر ناصری را عصر طلایی تعزیه‌نمایدند. در این عصر تعزیه از حیاط کاروانسراها، میدان‌ها و بازارها به تکیاها و حسینیه‌ها منتقل می‌شود.

همچنین مستشرق و ادیبی فرانسوی در سفرنامه کنت دو گوبینو آورده است در میان سال‌های (۱۲۷۱-۱۲۸۰ ق) در تهران میان ۲۰۰ تا ۳۰۰ مکان اعم از تکیه و حسینیه و میدان وجود داشته که در ماه‌های محرم و صفر مراسم تعزیه در آنها برپا می‌کردند و هر یک از این مکان‌ها بیش از ۲۰۰ نفر را در خود جای می‌داد.

در ماه محرم و صفر مراسم تعزیه در سطح کشور به وسیله حکومتگران قاجار، علما و... برگزار می‌شد.

«عمو صحبت»؛ شمر عزیز اسدآباد

امیر هاتقی‌نیا | اسم پدر بزرگم (پدر مادرم) «شکراله» بود. او برای خودش کاراکتر خاصی داشت. ما «حاج آقا» صدایش می‌زدیم. در لحظه می‌توانست لیختن بزند و اخم کند؛ کلی شعر از بر بود. سال‌های آخر عمر که تنهاتر شد، بچه‌هاش نوبتی پیش‌اش می‌ماندند. وقت‌هایی که نوبت به مادرم می‌رسید، همراهش می‌رفتم و حاج آقا تا صبح شعر می‌خواند. خیلی‌هايش نوحه بود. او عاشق امام سوم شیعیان بود. مسجدي بسا همراهی چند نفر در اسدآباد راه انداخت و هر سال سراغ بیرق‌های مشکی را می‌گرفت.

مسجد صاحب‌الزمان (عج) عزاداری‌های ویژه‌ای داشت. حاج آقا هر سال دسته‌ها را راهنمایی و جلوی آنها حرکت می‌کرد تا نظم‌شان به هم نخورد. او مدام مراقب ترتیب صف‌های عزاداری

بود. بخش ویژه هیأت‌ها اما برای ما از ظهر شروع می‌شد. درست از همان جا که «عمو صحبت» به میدان می‌آمد: «سوار بر اسب سفیدی که پارچه‌هایی قرمز داشت، داد می‌کشید و بچه‌ها از ترس فرار می‌کردند.» او آن قدر در جلد شمر فرو رفته بود که مردم به راحتی می‌توانستند در تاریخ قدم بزنند. او می‌خواست شمرترین شمر تاریخ باشد!

همیشه با خودم فکر می‌کردم چرا یک نفر باید شمر شود، چرا باید کاری کند که در ذهن مردم شهر با پسوند «شمر» ماندگار شود. اما وقتی «صحبت‌شمر» از دنیا رفت، وقتی مردم اسدآباد قلب‌شان از این اتفاق گرفت، فهمیدم که او چقدر امام سوم شیعیان را دوست می‌داشت. ما اسدآبادی‌ها کنار تمام کاراکترهایی که به نام شهرمان سنجاق شده، یک «صحبت‌شمر» داریم؛ آدمی که عاشق نقشش بود و «شمر» لقبش.